

Advies

Sectorraad Kunsten en Erfgoed  
27 november 2020

## Advies bij het voorontwerp van decreet betreffende de ondersteuning van de professionele Kunsten

---

### I. SITUERING

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd op 28 oktober 2020 door Vlaams minister-president Jan Jambon om advies gevraagd bij het voorontwerp van decreet betreffende de ondersteuning van de professionele Kunsten (hierna: Kunstendecreet), dit binnen de standaardtermijn van 30 kalenderdagen. De SARC werd verzocht advies te leveren voor de principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering, conform de mogelijkheid voorzien in punt 3.1.5 van de Omzendbrief VR 2019/11 betreffende de beleids- en regelgevingsprocessen.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed mocht tijdens zijn plenaire vergadering van 27 oktober 2020 de adviseur Kunsten van het kabinet van de minister-president, de secretaris-generaal en enkele medewerkers van het Departement CJM verwelkomen voor een uiteenzetting over de voornaamste wijzigingen aan het decreet. De sectorraad behandelde de adviesvraag in een daarvoor opgerichte werkgroep op 18, 23 en 26 november 2020 en tijdens de plenaire vergadering op 24 november 2020.

#### i.1 Traject

Reeds in het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 werd een aanpassing van het Kunstendecreet ten behoeve van structureel verankerde kunsthuizen met een nood aan grotere financiële zekerheid op lange termijn aangekondigd.<sup>1</sup> Ook in de Beleidsnota Cultuur 2019-2024 wordt de optimalisatie van het Kunstendecreet verbonden aan diezelfde vraag vanuit een aantal spelers uit de kunstensector.<sup>2</sup> Dit engagement kristalliseert in de Strategische Visienota Kunsten door de bepaling van de beleidslijnen en -doelen waarlangs men de vernieuwing van het decreet wil vormgeven:

---

<sup>1</sup> Vlaams Regeerakkoord 2019-2024, Hoofdstuk Cultuur punt 4, p. 170.

<sup>2</sup> Beleidsnota Cultuur, OD C.1.3, p. 22.

*De hoofddoelstelling van mijn kunstenbeleid is ervoor te zorgen dat de Vlaamse kunstenaars de komende 20 jaar dat niveau behouden en overstijgen. Daarvoor is het noodzakelijk dat de dynamiek binnen het kunstenecosysteem gewaarborgd blijft en wordt gestimuleerd. Een hervorming van het Kunstendecreet dringt zich daarbij op, een hervorming die niet vertrekt vanuit een top-down of hiërarchische benadering, maar elk segment of ruimte van het landschap vanuit zijn eigenheid versterkt. De doelstellingen zijn: - De kwaliteit en uitstraling van het Vlaamse kunstenlandschap verder laten floreren met bijkomende aandacht voor landschapszorg - Voldoende ruimte bieden voor de ontwikkeling van nieuwe initiatieven - Draagvlak van de kunsten vergroten - Planlastverlaging voor de sector & de administratie. Het sleutelwoord van mijn beleid is vertrouwen: vertrouwen in de kracht van kunst, in de ambities van onze kunstenaars en in het Vlaamse culturele veld.*

*(...)*

*Ik wil ook uitdrukkelijk benadrukken dat de decreetswijziging niet is ingegeven vanuit een besparingslogica. Integendeel, de wijzigingen beogen binnen de budgetten een procesmatig beheersbaar en versterkt dynamisch landschap met een bijkomende focus op landschapszorg.<sup>3</sup>*

Deze beslissing gaf aanleiding tot het uitstellen van het indienmoment voor de vijfjarige werkingssubsidies voor organisaties met één jaar, van 1 december 2020 naar 2021. De nieuwe structurele ronde gaat bijgevolg van start op 1 januari 2023 in plaats van 2022.

Na de visienota die op 1 april 2020 verscheen, verzamelde het Departement CJM van april tot mei concrete wijzigingsvoorstellen die ter bespreking werden voorgelegd aan het kabinet van de minister-president. Dit resulteerde in de **princiepsnota** die op zijn beurt als basis diende voor de gesprekken in een reflectiegroep – bestaande uit dertien kunstenaars, kunstwerkers en experts – die in de zomer van 2020 samenkwam op uitnodiging van de minister in Alden Biesen en zijn neerslag vond in een **reflectienota** (en uitgebreide bijlage).<sup>4</sup>

## **i.2 Advisering van de SARC in het verleden**

De SARC adviseerde twee maal in het hierboven beschreven hervormingstraject voor het Kunstendecreet:

- Advies in aanloop naar de Strategische Visienota Kunsten en de Strategische Visienota Cultureel Erfgoed van 4 maart 2020;
- Advies bij de Strategische Visienota Kunsten van 30 april 2020.

---

<sup>3</sup> Strategische Visienota Kunsten, Het kunstenlandschap van de toekomst, p. 3.

<sup>4</sup> Princiepsnota Nieuw Kunstendecreet, Inleiding, p. 3.

We hernemen hier beknopt enkele relevante conclusies uit beide adviezen. De SARC vroeg toen aandacht voor:

- Intersectorale evenwaardige partnerschappen, onder meer met de beleidsdomeinen toerisme, media, onderwijs, welzijn, economie, alsook specifiek inzake kunst-, erfgoed- en cultuureducatie;
- Landschapszorg met aandacht voor het wijd vertakt Vlaams cultureel landschap waarbij de verschillende actoren en een variatie aan praktijken instaan voor de spanbreedte van lokale inbedding en gemeenschapsvorming, maar ook excellentie en internationalisering;
- Een gedegen uitgewerkt traject in het licht van het herdenken en aanpassen van het Kunstendecreet – waarbij lessen getrokken kunnen worden uit het traject en de evaluaties aangaande het cultureel-erfgoedbeleid – met een garantie op continuïteit van de huidige regeling voor alle belanghebbenden;
- In het introduceren van een vierledige structuur ziet de raad een mogelijke hypothekering van het brede veld indien de categorie kerninstellingen binnen een gesloten enveloppe geïntroduceerd wordt;
- Het in kaart brengen van de administratieve lasten van het Departement Cultuur, Jeugd en Media;
- Het verzekeren van kwalitatieve beoordelingsprocedures door via een aantal ingrepen de oordeelkundigheid en intersubjectiviteit van de beoordelingscommissie te vergroten en maatwerk voor de aanvrager te blijven bieden;
- Een overkoepelende visie voor het digitaliseringsbeleid op maat van de sector.

In het verleden leverde de Sectorraad Kunsten en Erfgoed met zijn spontaan advies *Het utilitaire voorbij, over de veelvoudige betekenis van kunsten & erfgoed in 2020 en verder* (28 juni 2016) strategische beschouwingen voor de toekomst die in het huidige traject onverminderd relevant blijven.

In dat advies identificeert de Sectorraad Kunsten en Erfgoed een aantal positieve uitdagingen en groeikansen voor de kunsten- & erfgoedsectoren: superdiversiteit, identiteit en individualisering, technologische vooruitgang, globalisering en aandacht voor duurzame ontwikkeling worden er naar voor geschoven. Zaken als infrastructuur, cultuureducatie, wetenschappelijk onderzoek en digitalisering komen er uitvoerig aan bod als doelstellingen die mee de intrinsieke waarde van kunsten en erfgoed in de maatschappij helpen verankeren.

## II. ADVIES

### Algemene opmerkingen bij het voorontwerp van decreet

---

#### ii.1 Twee fundamentele bezorgdheden

Aan het begin van dit advies wil de sectorraad twee overkoepelende zaken stipuleren:

- **ten eerste betreffende de uitzonderlijke crisissituatie waarin dit decreet ontwikkeld en uitgerold wordt;**
- **ten tweede omtrent de consultatie van de SARC nog voor de (eerste) principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering.**

Zoals reeds in eerdere adviezen sinds de aanvang van de coronacrisis werd aangegeven acht de SARC het noodzakelijk om deze adviesvraag eerst en vooral vanuit de huidige crisissituatie te benaderen. Is het opportuun om in deze hoogst uitzonderlijke omstandigheden een nieuw decreet te ontwikkelen en te implementeren voor een kunstenlandschap dat in een diepe crisis verkeert, waarvan de effecten momenteel allerm minst duidelijk zijn? De nieuwe regelgeving is gebouwd op de karakteristieken van de sector voor de coronacrisis, maar zal men enten op een sector die er potentieel anders zal uitzien dan voorheen.

De tweede bezorgdheid van de SARC omtrent het moment van raadplegen in het regelgevingsproces is tweeledig. In eerste instantie wil de raad zijn dankbaarheid uiten om reeds vroeg in het proces betrokken te worden, dit sluit aan bij eerdere pleidooien van de SARC. Anderzijds bereikt deze adviesvraag de SARC op een uitzonderlijk moment, zeer kort voor de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. De SARC wijst op een mogelijk onevenwicht tussen het decreet en het uitvoeringsbesluit: een aantal cruciale elementen ontbreken in het decreet, met als gevolg dat bepaalde strategische keuzes nog gemaakt zullen worden in het uitvoeringsbesluit. Daaruit vloeit voort dat de SARC zich niet ten volle kan uitspreken over de werking en gevolgen van bepaalde beleidskeuzes in het decreet, zonder zicht te hebben op de aanvullende inhoud van het uitvoeringsbesluit. Het advies baseert zich dus enkel op wat voorligt en de vandaag beschikbare informatie.

#### ii.2 De verhouding tussen het decreet en het uitvoeringsbesluit

Het nieuwe Kunstendecreet legt een basisstructuur vast met het doel om meerdere legislaturen stand te houden en een grote mate van flexibiliteit te voorzien aan de hand van de uitvoeringsbesluiten. Tijdens de presentatie van het decreet aan de SARC op 27 oktober 2020 werd meegedeeld dat het nieuwe Kunstendecreet een slank en flexibel decreet moet zijn, wat ook blijkt uit het voorliggend voorontwerp van decreet. Het zal de kapstok vormen voor het uitvoeringsbesluit waarin de details en de concrete uitrol van het decreet verder uitgewerkt worden.

Echter, het voorontwerp van decreet geeft bij wijlen blijk van te vage formuleringen die ruimte creëren voor interpretatie met rechtsonzekerheid voor de aanvrager als gevolg. Dan weer worden artikelen

met een bijzonder technisch karakter, aan de hand van specifieke terminologie, geformuleerd die bepalende consequenties kunnen hebben voor de latere uitvoering van het decreet. Om de beoogde flexibiliteit te bereiken moet men een stevig decretaal kader ontwikkelen en dat ontbreekt momenteel.

Daarnaast stelt de SARC een verregaande mate van delegatie aan de uitvoerende macht vast in het voorontwerp. De SARC stelt vast dat te veel cruciale elementen doorgeschoven worden naar de uitvoeringsbesluiten en het draaiboek. Het gaat (onder meer) over de essentie van het decreet: de nadere regels voor de aanvraag, de beoordeling (repliek, functie-specifieke criteria, etc.), de toekenning, de aanpassing van de beleidsplannen, de uitbetaling, de verantwoording, het toezicht, de remediëring en de sancties, en dat voor elk subsidie-instrument. (art. 6, 12, 15, 19, 20, 23, 44, ...). Dergelijke essentiële zaken horen thuis in het decreet zelf. Specifiek omtrent de beoordelingssystematiek merkt de SARC op dat dit aspect bij de wijziging van het Kunstendecreet in 2018 integraal werd herzien in een traject waar alle partijen bij betrokken waren, en nu uit het decreet gelicht zal worden.

Flexibiliteit in de uitvoering is ongetwijfeld verdedigbaar en kan positieve effecten voor de sector teweeg brengen, maar mag geen afbreuk doen aan fundamentele garanties die duidelijk en ontegensprekelijk geborgen moeten worden door de decreetgever. Dat evenwicht is momenteel zoek en de SARC verzoekt om na te gaan of de grondwettelijke principes, met name het stand-still beginsel (aanhouden beschermingsniveau), de beginselen van de behoorlijke wetgeving (regelgeving dient op het juiste niveau te worden genomen) en het principe van de rechtszekerheid verzekerd kunnen worden.

We lezen in de tekst ook aanzetten voor een afstemming of zelfs integratie van de verschillende decreten, zowel qua terminologie als inhoudelijk, waardoor de SARC zich vragen stelt bij de duurzaamheid van dit decreet. Een generalistisch perspectief en algemene basis kunnen als doel hebben om de verschillende cultuuredecreten in toenemende mate naar elkaar te laten toegroeien, zodat een gelijkaardige decretale basis op termijn tot stand kan komen. Dit kan een legitieme beleidskeuze zijn en moet vertrekken vanuit een intensief strategische oefening die veel meer tijd vergt.

### ii.3 Begrippenkader

Er worden nieuwe begrippen ingevoerd waarvan de definitie niet helder of onderscheidend genoeg is. Omdat deze termen de toegang tot subsidies regelen en uitsluiten, creëren ze rechtsonzekerheid wanneer ze onvoldoende afgebakend en gedefinieerd worden. In het decreet ontstaan nu te veel grijze zones en ruimte voor interpretatie ten gevolge van een inconsequente bepaling en toepassing van de belangrijkste begrippen, met belangrijke consequenties voor de subsidievoorwaarden. Zo is er bijvoorbeeld sprake van:

- **Een kerninstelling:** *een kunstenuitvoerende organisatie die een sleutelrol vervult binnen en voor het kunstenveld* (art. 3, 9°)

Opm.: Men introduceert een nieuwe term 'sleutelrol' die verder in het begrippenkader niet gedefinieerd wordt. Uit de bovenstaande definitie van de kerninstelling blijkt echter dat het al dan niet vervullen van een 'sleutelrol binnen en voor het kunstenveld' het belangrijkste criterium zal zijn om te bepalen of een organisatie al dan niet aangeduid kan worden als een kerninstelling. Verder in de tekst spreekt men ook over een 'sleutelfunctie', zonder het onderscheid te duiden met 'functies' of 'sleutelrol'. De vraag kan ook gesteld worden wat het onderscheid is tussen een 'rol', een 'sleutelrol', een 'sleutelfunctie' en/of een 'kerntaak' en wat de relatie is tussen een 'rol' en de disciplines, de functies, de geografische ligging, het bereik, ....

- **Een kunstwerker:** *een natuurlijke persoon die professioneel actief is in de kunstensector maar zelf geen kunstenaar is, die betrokken is bij het kunstgebeuren in de Vlaamse Gemeenschap en daarbij in hoofdzaak creatief, inhoudelijk werk verricht (art. 3, 15°)*

Opm.: In de MvT bij art. 10, §2 staat 'manager' net als een voorbeeld van een kunstwerker, terwijl dat volgens de definitie niet mogelijk is. Er is bijgevolg geen cohesie tussen de MvT en het voorontwerp. Bovendien is de bijzin 'in hoofdzaak creatief' vatbaar voor zeer uiteenlopende interpretaties over wie wel of geen toegang kan krijgen tot de genoemde subsidie-instrumenten. De term 'kunstwerker' wordt bovendien in de sector gehanteerd om een veel bredere groep aan te duiden, wat eveneens voor interpretatieproblemen kan zorgen.

- **Een organisatie**

Opm.: Dit begrip biedt toegang aan een nieuwe groep gebruikers tot de subsidie-instrumenten uit het decreet, maar wordt niet gedefinieerd in het hoofdstuk met de inleidende bepalingen. De doelgroep wordt opengetrokken ten voordele van profit organisaties, zonder een heldere definitie in het begrippenkader, terwijl de financiële middelen voor het decreet niet volgen.

De termen '**organisaties**' en '**kunstenorganisaties**' (art. 10, §3) lopen in het decreet bovendien door elkaar en worden niet consequent toegepast. Men creëert verwarring doorheen het decreet door 'organisaties' niet te definiëren en kunstenorganisaties wel (art.3, 11°). De term wordt gebruikt om een onderscheid te kunnen maken tussen een profit organisatie (die nu wel toegang krijgt) met een 'kunstenorganisatie', maar in het hele voorontwerp wordt meermaals het woord 'organisatie' gebruikt terwijl het eerder over kunstenorganisaties, kerninstellingen of kunstinstellingen lijkt te gaan. Het begrip organisatie is in het decreet gekomen en de uitsluiting voor profit organisaties die in het vorige decreet stond is verdwenen. Dit resulteert in een lacune in de wetgeving.

- **Een kunstproductie:** *de productie of uitvoering van een nieuw artistiek werk, of de herinterpretatie van een bestaand artistiek werk, in één van de disciplines die binnen dit decreet subsidieerbaar zijn, met als doel het te presenteren aan een publiek. In de context van muziek wordt de uitvoering van bestaande composities beschouwd als een kunstproductie. In de context van podiumkunsten worden hernemingen niet beschouwd als een kunstproductie (art. 3, 14°)*

Opm.: De hier gehanteerde definitie van 'kunstproductie' is nieuw in het decreet, maar het overnemen van een tax shelter definitie is niet gunstig, en voor de podiumkunsten en niet-klassieke muzieksector

zelfs problematisch. In het decreet wordt namelijk verder gesproken over een 'herneming', maar wat daaronder wordt verstaan, is niet gedefinieerd. De 'herneming' wordt uitgesloten van subsidies (IPP), de kunstproductie niet. Dit draagt een potentieel contraproductief effect inzake de internationaliseringsdoelstellingen in zich, aangezien ook heel wat internationaliseringskansen zich pas manifesteren bij een herneming – hoewel dit vanuit de huidige praktijk moeilijk te definiëren is – en volgens de huidige formulering de overgrote meerderheid dreigt uitgesloten te worden van subsidiëring. Een bredere definitie van de term 'productie' en een duidelijke omschrijving van de term 'herneming' in deze context zijn noodzakelijk.

- **Een rol:** *de bijdrage van een actor of organisatie aan de maatschappij of aan de werking van specifieke andere actoren of organisaties (art. 3, 17°)*

Opm.: Het begrip 'rol' wordt hier toegelicht, terwijl het in het voorontwerp verder nauwelijks – en zeker niet significant – gebruikt wordt. Andere termen die wel significante verschillen in rechten met zich meebrengen zoals 'sleutelrol', 'sleutelfunctie' of 'kerntaak' worden zoals eerder vermeld dan weer niet toegelicht in het begrippenkader. Indien deze rollen moeten aansluiten bij de rollen zoals bepaald in het Cultureel-erfgoeddecreet of het Decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk zal de definitie van de rollen verder geëxpliciteerd moeten worden. Dit vraagt echter meer tijd en dialoog met de sector. Nu blijft dit veel te vaag en zal het veel onrust en onzekerheid veroorzaken.

#### **ii.4 Ontbrekende zaken en inconsistenties**

- ***Aandacht voor transdisciplinariteit in het decreet***

Een stijgend aandeel kunstorganisaties zet in op een transdisciplinaire werking. De huidige crisissituatie versterkt dit nog. Het stimuleren van die kruisbestuiving over de disciplines heen komt in het nieuwe decreet te beperkt aan bod (dit in tegenstelling tot bv. het decreet bovenlokaal cultuurbeleid waar transversaliteit in het DNA van het decreet ingeschreven werd).

De SARC stelt daarbij aansluitend vast dat men een vooraf vastgesteld budget per discipline zal invoeren. In combinatie met de disciplinaire beoordeling van de aanvragen kan dit leiden tot onzekerheid voor organisaties die inzetten op een werking over de strikt afgebakende disciplines heen: onder welke beoordelingscommissie zal hun aanvraag ressorteren, zal er opnieuw een trans- of multidisciplinaire beoordelingscommissie voorzien worden (cf. huidig Kunstendecreet) en zal men voldoende rekening kunnen houden met het complexe, veelzijdige DNA van de organisatie in de beoordeling?

- **Complementariteit met andere cultuurdecreten**

De complementariteit met de andere cultuurdecreten<sup>5</sup> is onvoldoende aanwezig en uitgewerkt. In de Strategische Visienota Kunsten stelde de SARC nochtans vast dat deze raakvlakken wel aanwezig waren – zeker vanuit een ecoysteem benadering – en als doelstelling voor ogen gehouden werden.

Hoewel het decreet de subsidiemechanismen specifiek voor de professionele kunstensector regelt, ziet de SARC in het ontbreken van de concretisering tot cultuurbrede samenwerkingen een gemiste kans voor het voeren van een stimuleringsbeleid in de sector. Meer zelfs, er is een loskoppeling voorzien in het voorontwerp door het verbod op het gelijktijdig aanvragen in de diverse cultuurdecreten.

- **Aandacht voor het cross-sectorale**

Het nieuwe decreet toont bijzonder weinig aandacht voor de samenwerking van de cultuursector met andere beleidsdomeinen. Los van eventueel gewijzigde noden door de coronacrisis zullen zaken als digitalisering en de samenwerking met andere maatschappelijke domeinen ongetwijfeld noodzakelijk blijven, zo niet belangrijker worden.

De SARC pleit in deze context van complementariteit en het cross-sectorale voor een duidelijker stimuleringsbeleid via beleidsdomeinoverschrijdende subsidie-instrumenten.

- **Afstemming andere bestuursniveaus**

De opeenvolgende interne staatshervormingen hebben hun impact op de positie en de rol van de lokale overheden inzake het cultuurbeleid. De overheveling van de middelen voor het lokaal cultuurbeleid van de Vlaamse gemeenten naar het Gemeentefonds vergroot enerzijds de autonomie van de gemeenten, maar reduceert anderzijds de rol van de Vlaamse overheid. In het verleden wees de SARC meermaals op de mogelijke gevolgen van deze terugtrekkende beweging. Zonder hefboomen vanuit het Vlaamse beleidsniveau dreigen de inspanningen vanuit het lokale niveau te verminderen.

De afstemming met het lokale niveau is onvoldoende uitgewerkt (art. 8). In het voorontwerp van decreet is weliswaar terugkoppeling naar de lokale besturen voorzien omtrent de kunstorganisaties, maar in de praktijk is die afstemming zeer wisselend qua intensiteit. Een breed gedragen visie voor het kunstenbeleid en goede afspraken over de gedeelde verantwoordelijkheid onder beleidsmakers die op de diverse niveaus actief zijn, ontbreekt.

- **Spreiding van kunst**

De spreiding van de gesubsidieerde kunsten is van landelijk belang, en hoewel dit in de strategische visienota van de minister aan bod kwam, wordt een aanpak van deze problematiek niet vertaald in het voorontwerp van decreet. De SARC vraagt om responsabilisering van het lokale niveau van de Vlaamse overheid uit en verzoekt om de monitoring en praktijkondersteuning voor spreiding als formele taak op te nemen binnen de bovenbouw.

---

<sup>5</sup> Zoals het Cultureel-erfgoeddecreet, het Decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk, het Decreet bovenlokaal cultuurbeleid, het Circusdecreet, het Amateurkunstendecreet...



- **Maatschappelijke en culturele diversiteit**

De SARC merkt op dat de aandacht voor diversiteit als een doel op zich – en niet langer louter als een middel – een prominentere plaats heeft gekregen in het nieuwe decreet. Men stelt in deze context echter een incoherentie vast in de omschrijving van de functies in het decreet. Bij de functie participatie (art. 3, 7°, d)) vraagt de decreetgever uitdrukkelijk de *'aandacht voor maatschappelijke en culturele diversiteit'*. De SARC meent dat deze doelstelling idealiter opengewerkt wordt naar alle functies (met aandacht voor de specificiteit van elke functie), aangezien ook voor de functies ontwikkeling, productie, presentatie en reflectie maatschappelijke en culturele diversiteit van belang zijn.

- **Sanctioneringsmechanisme werkingssubsidies**

Artikel 4 van het voorontwerp bepaalt dat werkingssubsidies jaarlijks kunnen worden herzien *'naar aanleiding van begrotingsmaatregelen in het kader van een algemeen begrotingsbeleid. Deze werkingssubsidies kunnen jaarlijks worden geëvalueerd en bijgesteld indien aan de subsidievereisten niet voldaan is.'* Indien men een sanctioneringsmechanisme tracht in te voeren, vanuit een gebrek daaraan in het verleden, moet de passage geherformuleerd worden. De huidige formulering creëert te veel onzekerheid over de modaliteiten van een dergelijke sanctionering of bijsturing. Eveneens zijn de subsidievereisten waaraan men een nood tot bijsturing of sanctionering na slechts één jaar zal kunnen afoetsen onduidelijk.

- **Stichtingen van openbaar nut**

In artikel 10 van het voorontwerp worden de gemeenschappelijke ontvankelijkheids- en subsidievoorwaarden bepaald voor alle subsidie-instrumenten. Paragraaf 4 bepaalt de voorwaarden voor kunstorganisaties voor de aanvraag van een werkingssubsidie met onder meer:

*'1° beschikken over rechtspersoonlijkheid in de vorm van een vereniging, een stichting, een autonoom gemeentebedrijf of een coöperatieve vennootschap met een erkenning als sociale onderneming, die het doel om rechtstreekse vermogensvoordelen uit te keren of te bezorgen aan haar vennoten statutair uitsluit.'*

In de MvT staat bij dit artikel het volgende: *'(...) Wat betreft publiekrechtelijke rechtspersonen zijn alleen autonome gemeentebedrijven toegelaten, wat voor musea met een kunstwerking met landelijke uitstraling soms het geval kan zijn.'*

Hierbij ontbreken de stichtingen van openbaar nut.

- **Overgangsbepalingen**

In het artikel 91 van het voorontwerp is er sprake van de *'periode 2017-2021'*. Die periode werd intussen nochtans verlengd tot 2022.

Daarnaast vraagt de SARC om de verderzetting van de ex-DAC regeling te garanderen en het ontstaan van een juridisch vacuüm door het verlengen van de huidige structurele ronde te vermijden.

## **ii.5 Combinatiemogelijkheden subsidies**

In hoofdstuk 2, artikel 11 van het voorontwerp van decreet wordt bepaald dat subsidies (mits enkele uitzonderingen) onderling niet gecombineerd kunnen worden. Het aanvragen van zowel een projectsubsidie als een structurele subsidie zal daardoor niet meer mogelijk zijn binnen het nieuwe Kunstendecreet.

De sectorraad stipt hierbij aan dat het van belang is dat organisaties voldoende financiële ruimte krijgen om hun meerjarige werking te kunnen realiseren, zodat de nood om additionele middelen te zoeken in de loop van de structurele subsidieperiode minder groot of zelfs overbodig is. De toegekende middelen zijn idealiter van die grootteorde zodat organisaties – naast de beschikking over de noodzakelijke middelen om de werking op peil te houden, cf. een soort basisfinanciering zoals die in andere landen ook wordt toegepast – bij voorkeur ook voldoende ruimte voor flexibiliteit en mogelijks experiment bieden. Zo kunnen organisaties in de loop van de subsidieperiode middelen aanwenden om in te spelen op (cross-sectorale of internationale) opportuniteiten of sterk wijzigende – en bij aanvang van de subsidieperiode moeilijk te voorspellen – omstandigheden. Ook daarom pleit de SARC inzake de internationale presentatieprojecten voor een ruimere benadering van de finaliteiten, en niet voor een beperking tot de functie presentatie. Het wegvallen van de combinatiemogelijkheid mag geen afbreuk doen aan de mogelijkheid om ook nevenprojecten, internationale kansen of extra impulsen voor specifieke activiteiten die niet via de structurele financiering voorzien zijn en die niet tot de kernopdracht van de organisatie behoren door andere kanalen gefinancierd te krijgen.

## **ii.6 Planlastvermindering**

De sectorraad waardeert de inspanningen omtrent de planlastvermindering voor de aanvrager, de beoordelaars en het Departement CJM in grote mate. De subsidiëring op basis van vertrouwen, waar de SARC in het verleden reeds meermaals voor pleitte, wordt zeer positief onthaald door de raad, net als het gericht toezicht dat in de toekomst risico-gedreven en steekproefsgewijs zal verlopen.

## Specifieke opmerkingen bij de subsidie-instrumenten

---

### ii.7 Kortlopende subsidies

#### - ***Vooraf vastgelegd percentage voor kortlopende subsidies***

In de MvT (A. Situering, punt 3) wordt gesteld dat men *‘de dynamiek binnen het kunstecosysteem wil blijven garanderen door een percentage van het budget aan kortlopende subsidies te besteden’*.

Deze redenering erkent een veranderende kunstpraktijk met daarin een belangrijke rol voor individuen en organisaties zonder structurele financiering. Ook hier beveelt de SARC aan een voldoende hoog percentage van het budget beschikbaar te stellen voor dergelijke kortlopende subsidies om deze doelstelling significant te maken.

#### - ***Uitbetaling aan een rechtspersoon***

Artikel 21 van het voorontwerp bepaalt dat kunstenaars en kunstwerkers als aanvragers een rechtspersoon kunnen aanwijzen voor de uitbetaling van subsidies. Dit kan echter niet voor beurzen en residentiebeurzen. Zij worden van deze mogelijkheid uitgesloten op basis van belastingvrijstelling (MvT art. 21), maar tevens blijkt deze reden volgens de MvT een inschatting te zijn: *‘de belastingvrijstelling is een inschatting door de federale belastingcontrole en kan derhalve door de Vlaamse overheid niet gegarandeerd worden’* (MvT p. 10). Toch wordt deze redenering – dat beurzen per definitie vrijgesteld zijn en dus niet als verloning kunnen worden gebruikt – ook nog eens gehanteerd om beurzen in aantal en in hoogte te beperken.

De SARC pleit er voor dat ook aanvragers van beurzen, residentiebeurzen en projectsubsidies een rechtspersoon voor uitbetaling kunnen aanwijzen. Dit is in het kader van tax shelter coproducties zeer belangrijk. Bovendien stelt de SARC voor dat ‘een rechtspersoon’ gelimiteerd wordt cfr. de beperkingen onder artikel 10, paragraaf 4.

#### - ***Beurzen***

Eerst wijzen we op het arbitraire karakter van de diverse types beurzen (opkomend talent, bewezen talent), verder op het feit dat alle ingevoerde restricties (aantallen, maximumbedragen, functies, ...) niet vertrekken van een analyse van de noden uit het werkveld.

In de bijkomende subsidievoorwaarden (art. 26 en 29) worden specifieke termijnen bepaald om aanspraak te kunnen maken op een van beide beurzen. Deze opdeling vertrekt jammer genoeg niet vanuit de noden van het veld, aangezien net afgestudeerden op die manier een belangrijk momentum kunnen missen. Daarnaast staat de voorgestelde instapmogelijkheid voor het bewezen talent (vanaf 10 jaar) haaks op de snelle ontwikkeling die sommige kunstenaars al na enkele jaren realiseren. De SARC pleit ervoor om kunstenaars toegang te geven tot beurzen van zodra er sprake is van een beloftevolle ontwikkeling in hun carrière.

Voor beide types beurzen geldt ‘de kwaliteit van de begeleiding’ als beoordelingscriterium (art. 27 en 30). Leidt een dergelijk beoordelingscriterium niet tot het grossieren in referenties bij de aanvraag of

– bijkomend – dat een te groot deel van de beurs opgaat aan een vergoeding voor dat mentorschap? De SARC ondersteunt dit nieuwe beoordelingscriterium niet: kunstenaars ontwikkelen zich niet uitsluitend via mentorschap en de beurzen moeten net de autonomie van de kunstenaar ondersteunen.

Ook wordt er een limiet gelegd op het aantal keer dat een kunstenaar een beurs kan aanvragen én op het aantal keer dat een beurs kan worden toegekend (art. 25 en 28). Hierdoor ondergraaft de minister een kernboodschap van zijn visienota. De kunstenaar wordt door deze hervorming niet centraal gesteld, maar aan de zijlijn geplaatst. Het niet kunnen gebruiken van beurzen voor de opbouw van sociale rechten versterkt de positie van de kunstenaar niet.

#### - **Projectsubsidies**

Het voorontwerp van decreet opent de deur verder voor profit organisaties, zij kunnen ook een projectaanvraag indienen, net als de nieuwe categorie kunstwerkers. Zoals eerder opgemerkt in dit advies is er voor die beide groepen echter geen sluitende definitie voorhanden in het voorontwerp van decreet.

Voor de profit organisaties moeten de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoende specifiek geformuleerd worden, alsook een performant systeem wat betreft de controle. Voor de beoordelaar zijn handvatten nodig om hier zorgvuldig mee om te gaan, maar momenteel ontbreekt een duidelijk decretaal kader. Voor dit segment van subsidiemogelijkheden zijn daarom een duidelijke afbakening en heldere definities en voorwaarden nodig.

#### - **Internationale subsidies**

Het instrumentarium voor internationalisering wordt in het nieuwe decreet aangepast, maar in de uitwerking zorgt dit voor een beperking van de mogelijkheden. Bestaande instrumenten verdwijnen (internationale netwerkactiviteiten, doorbraaktrajecten) en de nieuwe voorstellen werken limiterend (focus op presentatie bij IPP, te enge formulering van productie en uitsluiten van hernemingen bij IPP). Dit gaat volgens de SARC in tegen de visienota en de doelstelling van deze hervorming van de internationale subsidie-instrumenten.

Inzake de residentiebeurzen ligt de nadruk sterk op het creëren van kansen en internationale netwerking, maar een residentie kan ook gericht zijn op onderzoek. Daarnaast wordt een residentie ook gekozen omwille van de socioculturele context van de bestemming, en vormt dat een belangrijke reden voor een kunstenaar om een residentie te bezoeken.

Betreffende de internationale presentatieprojecten pleit de SARC ervoor om ze niet te beperken tot de functie presentatie, maar te verbreden tot alle functies. In artikel 45 wordt daarnaast een beperking op de aanvraag bepaald, maar de grond waarop dit gebeurt is problematisch: het moment waarop de aanvraag gebeurt, moet in feite het moment zijn waarop een meerwaarde gecreëerd kan worden die als hefboom fungeert voor de internationalisering van de organisatie. Een herneming heeft vaak dat effect, maar de manier waarop men in het voorontwerp een herneming beschouwt, strookt niet langer met de huidige praktijk van internationaal werken. De grens tussen een nieuwe productie en herneming is te vaag en creëert bijgevolg ruimte voor subjectieve invulling. De klassieke herneming bestaat in feite niet meer, behalve voor een klein segment van de sector. De analyses van Kunstenpunt

zijn daar duidelijk over (o.m. cijferboek en landschapstekening) en de SARC beschouwt dit als een subsidie-instrument dat zijn doel dreigt te missen.

## ii.8 Werkingssubsidies: kern- en kunstinstellingen

### - **Meerwaarde en definitie**

Er wordt een nieuwe categorie 'kerninstellingen' geïntroduceerd en hoewel de raad de poging tot tegemoetkoming aan de noden van de sector waardeert, heeft de SARC kennisgenomen van de afwijzing van deze nieuwe categorie, onder meer in de Alden Biesen reflectienota. De kerninstellingen bieden geen afdoend antwoord op de legitieme nood aan onder meer een grotere mate van zekerheid inzake de investeringen in en het beheer van infrastructuur en personeel en het bieden van een langetermijnperspectief voor de artistieke werking. Deze nieuwe categorie blijkt door meerdere actoren in de sector niet gedragen in zijn huidige vorm en uitwerking.

De definitie van de kerninstellingen die gehanteerd wordt in de MvT wordt niet vertaald in het voorontwerp, noch in de aanduidingsvoorwaarden, noch in de beoordelingscriteria. Dat zorgt voor onzekerheid en voor een gebrek aan interne logica. De categorie is te vaag en te weinig onderscheidend geformuleerd, bijvoorbeeld t.a.v. de kunstinstellingen, organisaties met werkingssubsidies en de organisaties met kerntaken, waardoor de echte meerwaarde t.o.v. de bestaande spelers in het bijzonder, en het werkveld in het algemeen niet duidelijk genoeg is. Enkele voorbeelden:

- Bij de kerninstellingen wordt 'vernieuwing en traditie' doorheen de hele organisatie getrokken: *'duurzame opbouw van traditie en vernieuwing: mate waarin de organisatie enerzijds duurzaam inzet op traditie en anderzijds focust op vernieuwing binnen de verschillende onderdelen van de inhoudelijke en zakelijke werking, met specifieke aandacht voor publiekswerking en -verbreding'* (art. 59, 3°). Bij de kunstinstellingen verwijst 'traditie en vernieuwing' enkel naar de programmatie. Dit toont de vage verhouding tot de andere subsidievormen in het veld aan.
- Wat is het verschil tussen internationale scope voor kerninstellingen en internationale reikwijdte voor kunstinstellingen? Waarom zou de ene geen landschapsversterkende rol moeten spelen en de andere wel?
- De kerninstelling neemt een rol op die haar moet onderscheiden van organisaties met werkingssubsidies, maar de vergelijkingsbasis is onduidelijk. Moet ze zich onderscheiden van anderen binnen haar subsector of binnen de sector? Hoe definieert men deze begrippen (landschapsversterkend) zodat er helder kan beoordeeld worden en er voor elke organisatie gelijke kansen gegarandeerd kunnen worden?
- Hoe verhoudt de kerninstelling zich t.o.v organisaties zoals het Kunstensteunpunt dat ook 'kerntaken' heeft? Uit de opsomming van die kerntaken blijkt dat ook van het steunpunt verwacht wordt dat het praktisch ondersteunend en praktisch ontwikkelend werkt. Hoe verhoudt zich dat met de landschapsversterkende rol van een kerninstelling? Hoe zal die landschapsversterkende rol bepaald worden, wat zijn de prioritaire rollen en op basis van welke parameters zal dit bepaald worden, zal dit in dialoog met de sector en experts plaatsgrijpen,...?

De SARC verwijst in dit verband ook naar de ervaringen met het Cultureel-erfgoeddecreet en het Decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk. Bij de vernieuwing van die decreten werd eveneens een nieuwe categorie in het leven geroepen (de cultureel-erfgoedinstellingen), maar de ervaringen met het beoordelen van een nieuw instrument binnen één grote ronde zijn niet onverdeeld positief.

Het lijkt de SARC niet aangewezen om bij de introductie van het nieuwe Kunstendecreet meteen een nieuwe categorie in het leven te roepen. Men kan – om financiële stabiliteit te bieden binnen de huidige kaders zonder een nieuwe categorie te ontwikkelen – nu al met een beheersovereenkomst of een subsidiebesluit dat meerdere periodes overstijgt werken. Indien men toch vasthoudt aan deze nieuwe categorie ab initio, verzoekt de SARC om dit uit te werken in een transparante procedure en duidelijk afgebakende voorwaarden.

- ***Een 'andere relatie' – de beheersovereenkomst***

In de memorie van toelichting geeft men aan dat het huidige decreet geen ruimte biedt om als Vlaamse Gemeenschap *'een andere relatie met deze kunsthuizen aan te gaan, hoewel zij belangrijke sleutelrollen binnen het kunstecosysteem vervullen'* (p.7). De sectorraad merkt hierbij op dat evengoed de kunstorganisaties, de projecten, de beurzen, etc. bijdragen aan en deel uitmaken van dat ecosysteem en bijgevolg noodzakelijk zijn om het te laten floreren.

De Vlaamse Gemeenschap zal de kerninstellingen specifieke taken kunnen geven via de beheersovereenkomst. De condities waarbinnen de kerninstellingen zullen moet werken worden echter niet gespecificeerd, maar doorgeschoven naar een uitwerking in beheersovereenkomsten. Dit schept mogelijks een precedent voor het ingrijpen in een werkveld en de autonomie van een organisatie.

Het is niet duidelijk of hier sprake is van een bottom-up-beleid waarbij men uitgaat van zelfidentificatie, dan wel een top-down-beleid dat de indruk wekt meer invloed te willen uitoefenen op de werking van grote kunstorganisaties om aldus landschapszorg – waarvan overigens niet duidelijk is hoe en door wie dit zal bepaald worden – mogelijk te maken. Tevens ziet de SARC een potentiële politisering van de raden van bestuur als gevolg. De SARC beschouwt de meerwaarde van deze categorie daardoor op dit ogenblik niet aangetoond.

De SARC steunt het zoeken naar een geschikte oplossing om in te spelen op een nood aan meer stabiliteit voor sommige organisaties, maar het nieuwe etiket dat men ontwikkelt zal die nood niet lenigen. Het creëert een andere beoordelingsperceptie en rekening houdend met het voornemen om een belangrijke nieuwe categorie van organisaties in te voeren die bijkomende taken ontwikkelen, lijkt een significante verhoging van het budget onvermijdelijk. Een grotere mate van duidelijkheid lijkt een essentiële voorwaarde te zijn om over de wenselijkheid en de noodzakelijkheid van deze nieuwe categorie te kunnen beslissen.

## ii.9 Beoordeling

### - **Beoordelingscriteria algemeen**

Het decreet bepaalt '*fair practices, integriteit en cultural governance*' als bijkomend beoordelingscriterium voor de Kerninstellingen (art.59, 4°) en als een erkenningsvoorwaarde voor de kunstinstellingen (art.63, 8°). Voor de projectsubsidies en de werkingssubsidie voor de kunstorganisaties worden echter enkel '*fair practices en integriteit*' als beoordelingscriterium opgenomen (art.33, §1, 2° voor de projectsubsiëring en art. 56, §1, 2°, c) voor de kunstorganisaties. Het lijkt de sectorraad aangewezen om hier te uniformiseren en een positief stimuleringsbeleid rond te voeren, gezien de complexiteit van deze beoordelingscriteria.

In het algemeen stelt de sectorraad vragen bij de hantering van de in het decreet bepaalde en te onderscheiden ontvankelijkheidsvereisten, subsidievereisten en beoordelingscriteria. Veel begrippen zijn onvoldoende helder gedefinieerd en het gaat vaak om containerbegrippen.

### - **Adviescommissie Kunsten**

Wat is de rol van de Adviescommissie Kunsten in het nieuwe systeem? Kwaliteitsbewaking is een essentieel onderdeel van het beoordelingsmechanisme en dit dient uitdrukkelijk gestipuleerd te worden in de kerntaken van de Adviescommissie in het decreet. In het verleden was de rol tweeledig: enerzijds het uitwerken van een methodologie voor de beoordelingscommissies en anderzijds de kwaliteitsbewaking. Op het einde van de beoordelingsronde werd deze commissie soms gevraagd om het geheel van de advisering mee te bekijken en mogelijke hiaten en kansen tot remediëring te identificeren.

### - **Beoordelingscommissies en experts, landschapscommissie**

De keuze om per beoordelingscommissie een vast budget te voorzien is een verbetering in vergelijking met het verleden, maar roept ook vragen op. Hoe kan per discipline voorzien worden wat de noden zijn? Dit lijkt een onvoorspelbaar gegeven. Bovendien is niet duidelijk wat er gebeurt met niet besteedbare middelen. Worden die herverdeeld? Welke correcties worden voorzien en welk mandaat heeft de landschapscommissie ter zake?

Inzake die landschapscommissie beoordeelt de SARC de uitgebreide aandacht voor landschapszorg en de bijhorende omgevingsanalyse als een uiterst positieve evolutie. De SARC stelt wel vragen bij de finaliteit en de positionering van een landschapscommissie, wat immers een volledig nieuw gegeven is. In het voorontwerp van decreet wordt deze commissie de taak toegewezen om de door de diverse disciplinaire commissies positief beoordeelde dossiers, die omwille van budgettaire redenen niet kunnen gehonoreerd worden, opnieuw in overweging te nemen vanuit een transdisciplinaire benadering. Daarbij dient de landschapscommissie rekening te houden met een aantal inzichten of elementen, waaronder niet in het minst (de aanbevelingen uit) de landschapstekening die aangeleverd wordt door Kunstenpunt. Deze rol verschilt overigens van de regeling die voorzien is in het Cultureel-erfgoeddecreet, waarbij de verschillende beoordelingscommissies samen met de Adviescommissie het geheel van de resultaten van de beoordelingsronde bekijkt. Het kan een afweging zijn om hun

ervaringen en bevindingen aan te wenden voor het uitwerken van een gelijkaardige rol binnen het Kunstendecreet.

De samenstelling van de landschapscommissie op basis van expertise zal in het uitvoeringsbesluit bepaald worden, maar roept vragen op: welke expertise zal vertegenwoordigd zijn in de commissie, wie zal in de commissie zetelen en wat is de te volgen procedure?

Hoe zal de samenstelling van de verschillende commissies overigens gecontroleerd worden? In de regel bewaakt de administratie de evenwichtige samenstelling van de commissies. De SARC verwijst voor dit punt terug naar de algemene opmerking die reeds in de inleiding geformuleerd is, met name over de vraag waar en hoe het beoordelingssysteem best geregeld wordt, decretaal of via een uitvoeringsbesluit. De SARC vraagt om transparantie en de mogelijkheid tot advies bij de samenstelling van de commissies gezien het belang ervan.



### III. CONCLUSIE

De SARC geeft drie fundamentele bezorgdheden te kennen:

- Ten eerste wordt de SARC geconsulteerd nog voor de (eerste) principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. Dit sluit aan bij eerdere pleidooien van de SARC om vroeg in het beleidsproces geconsulteerd te worden. We stellen in dit stadium echter een onevenwicht vast tussen het decreet en het uitvoeringsbesluit. Het advies baseert zich dus enkel op wat voorligt en de vandaag beschikbare informatie;
- Ten tweede constateert de SARC dat een aantal cruciale elementen ontbreken in het decreet, met als gevolg dat bepaalde strategische keuzes nog gemaakt dienen te worden in het uitvoeringsbesluit. Dit heeft een belangrijke implicatie voor het advies. Het is onmogelijk ons ten volle uit te spreken over de werking en gevolgen van bepaalde beleidskeuzes zonder duidelijk zicht te hebben op de aanvullende inhoud van het uitvoeringsbesluit;
- Ten derde is de crisissituatie waarin dit nieuwe Kunstendecreet ontwikkeld werd en uitgerold zal worden een cruciale onvoorziene factor. De SARC vraagt zich af of het opportuun is om in deze hoogst uitzonderlijke omstandigheden een nieuw decreet te ontwikkelen en te implementeren voor een kunstenedersland dat in een diepe crisis verkeert waarvan de effecten momenteel allerm minst duidelijk zijn.

De SARC adviseert positief inzake:

- de planlastvermindering voor de aanvragers, de beoordelaars en het Departement CJM, met vertrouwen als uitgangspunt;
- de aandacht voor fair practices, integriteit en cultural governance;
- de introductie van meer landschapszorg in het decreet, hoewel de uitwerking ervan nog zeer onduidelijk en moeilijk te evalueren is;
- de maatschappelijke en culturele diversiteit (en wat met het begrip meerstemmigheid?), mits het verzoek van de SARC om dit open te werken naar alle functies;
- het vooraf vastgelegde percentage voor de kortlopende subsidies, mits de aanbeveling van de SARC om een voldoende hoog percentage van het budget beschikbaar te stellen om op die manier ruimte te creëren voor nieuwe initiatieven en de dynamiek in het veld te stimuleren.

De SARC vraagt verduidelijking bij:

- het te vage begrippenkader – met nieuwe terminologie die gebrekkig of zelfs niet gedefinieerd wordt, zoals de introductie van (sleutel)rollen, kunstproductie, e.a. – dat ruimte creëert voor interpretatie, met rechtsonzekerheid voor de aanvrager als gevolg;

- de soms – in fel contrast met het vorige punt – zeer specifieke, technische regelgeving die bepalende consequenties kan hebben voor de mate waarin de subsidie-instrumenten aansluiting kunnen vinden bij de noden van het kunstenveld;
- de grote ambities die ongetwijfeld meer middelen zullen vergen;
- het ontbreken van aandacht voor kunst als een maatschappelijke hefboom (transdisciplinariteit, een complementair cultuurbeleid, cross-sectorale samenwerkingen, afstemming met de verschillende bestuursniveaus, spreiding, educatie of participatie), zeker in het postcorona tijdperk;
- het niet langer kunnen combineren van de werkingssubsidie met een projectsubsidie en de daaruit volgende noodzaak om voldoende financiële ruimte voor flexibiliteit en experiment voor organisaties te voorzien om hun meerjarige werking kwalitatief te kunnen organiseren;
- het openstellen van een aantal van de kortlopende subsidies (projectsubsidies, IPM en IPP) voor nieuwe spelers, waaronder profit organisaties, waarbij vanzelfsprekend de voorwaarden voor ontvankelijkheid, subsidiëring, controle en sanctionering gegarandeerd moeten worden;
- de procedure en parameters voor de bepaling van een vast budget per beoordelingscommissie;
- de finaliteit en de positionering van de landschapscommissie: wederom worden te veel fundamentele zaken naar het uitvoeringsbesluit gedelegeerd, waaronder het precieze mandaat, de samenstelling en het beschikbare budget. Ook stelt zich de vraag hoe deze commissie zich kan verhouden tot de Adviescommissie Kunsten die in het verleden hefbomen heeft aangereikt om tot afstemming te komen;
- de aanzetten in de tekst voor een afstemming of zelfs integratie van de verschillende cultuurdecreten, zowel qua terminologie als inhoudelijk, waardoor de SARC zich vragen stelt bij de duurzaamheid van dit decreet. Waarschijnlijk zal er reeds snel een nieuwe herziening nodig zijn om tot een grotere coherentie te komen.

De SARC adviseert negatief bij:

- het invoeren van de kerninstellingen: deze categorie biedt in zijn huidige vorm geen afdoend antwoord op een legitieme nood aan een duurzamer financieel perspectief van sommige organisaties en wordt bijgevolg niet voldoende gedragen. De definitie, selectievoorwaarden, de criteria voor de aanduiding en beoordeling van de kerninstellingen en invulling van de beheersovereenkomst zijn onduidelijk en geven blijk van een gebrek aan interne logica;
- de arbitraire hervorming van de beurzen: de opdeling tussen opkomend en bewezen talent bijvoorbeeld gaat niet uit van een correcte analyse van de noden van het veld. Ook het schrappen van de doorbraaktrajecten wordt in deze context betreurd;
- de beperking van de subsidiëring van de internationale projecten tot de functie presentatie en de verenging van de terminologie (zoals ‘kunstproductie’ en ‘herneming’).

Tot slot verzoekt de SARC de beleidsmakers met aandrang om meer tijd uit te trekken voor de geplande hervorming van het decreet, zodat deze herdenking zich ten gronde en afgestemd op de noden van de kunstensector kan voltrekken. Er zijn reeds belangrijke stappen gezet, maar de interne logica van het decreet moet nauwkeuriger en grondig herbekeken worden. De intentie om een stabiele wettelijke basis te creëren voor meerdere legislaturen wordt met dit voorontwerp van decreet onvoldoende aangetoond. De SARC stelt zich op als loyale partner en gaat de uitdaging aan om een grondige analyse te maken van het huidige cultuurbeleidsbestel met het oog op een herijking.

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Bart Demuyt, voorzitter  
Sigrid Bosmans, ondervoorzitter  
Laura Van Wijnsberghe, secretaris